

RAPPORT TA' L-EZAMINATURI FUQ IL-KONKORS TA' ESSAYS DWAR MALTA U L-INKORONAZZJONI TAL-MAESTA' TAGHHA R-REGINA ELIZABETTA II

GHALL-KONKORS ta' Essays inniedi mill-Kumpannija tar-Rediffu-
sion bil-ghajnuma u l-kooperazzjoni tal-“Għaqda tal-Kittieba tal-
Malti”, dahlu 31. Sitta minnhom ġew maqluġha 'l barra mill-konkors,
wieħed għax l-essay kien bl-Ingliż, ieħor għax kien poezija, ieħor għax ma
lahħaqx in-numru ta' kliem kif inhu mitlub fir-Reguiamenti tal-Konkors
u t-tlieta l-oħra għax baġtulna isimhom u l-indirizz mhux magħluqin
f'envelop għalihom.

Il-ħsieb ta' dan il-Konkors kien sabiex il-kittieba tagħna jagħtu es-
pressjoni letterarja lis-sentimenti tagħhom dwar Malta u l-Inkronazzjo-
ni tal-Maestà Tagħha r-Regina Elizabetta II.

Il-Gurija, wara li stħarrġet bir-reqqa x-xogħlijiet li ntbagħtu, thoes
li għandha tisser il-fehma illi, fil-biċċa l-kbira ta' l-essays, il-livell lette-
rarju ma kienx għoli. Hafna wrew illi ma jafux x'inhuma l-kwalitajiet
letterarji li jifformaw l-essay; oħrajn urew li ma jafux ihaddmu l-imma-
ġinazzjoni tagħhom fuq suġġett hekk profund u interessanti; oħrajn qab-
du u għamlu traduzzjoni minn ktieb ta' l-Istorja ta' l-Ingilterra waqt li
nqatgħu għal kollox mit-tema prinċipali, jiġifieri Malta u l-Inkronazzjo-
ni; u oħrajn għamlu katalogu shih tal-festi u celebrazzjonijiet li għadhom
isiru hawn Malta.

Jidher illi l-biċċa l-kbira ta' dawk li dahlu għal dan il-Konkors ma
għandhomx dik il-baži kulturali shiha li tagħti lewn, qawwa u ħajja
lill-kitba, u lanqas ma għandhom dik is-sensibiltà meħtieġa li gġgħal-
hom jinterpretaw b'sens fin il-ġrajniet li rabtu 'l Malta mar-Regina Eli-
zabetta II.

Izda din il-kritika l-Gurija mhix qed tagħmilha għal tlieta mill-es-
says li fuqhom ser tikkomenta aktar 'il quddiem.

Is-sistema ta' eżami li fuqu mxiet il-Ġurija kien: Ideat u immaġinazzjoni; oriġinalità u rabta artistika fit-trattament tas-sugġett; stil u senġha tal-kelma.

Kitba tajba tingharaf mill-kwalità ta' l-ideat li l-kittieb jagħraf jagħti lix-xogħlijiet tiegħu, bħalma wkoll mill-immaġinazzjoni li biha jittrasforma l-ħabibijiet u s-sentimenti tiegħu u jagħtihom libsa li ssebbahhom u, għahekk, jingħogħbu aktar. Izda ma' l-ideat u l-immaġinazzjoni, l-awtur irid jagħraf jagħti trattament oriġinali lis-sugġett, trattament li fih tinħass qawwiya l-personalità u l-individwalità tiegħu ta' kittieb.

Ma' dawn il-kwalitajiet li huma mill-izjed essenżjali fit-tiswir ta' l-essay, il-Ġurija qieset ukoll l-istil u, ma' l-istil, is-senġha tal-kelma. F'ħafna mill-essays l-istil hu dgħajjef, ma fihx dik il-qawwa u dak il-ġmiel letterarju li jorqom u jsebbah l-ideat, u l-kelma u l-idjoma Maltija bosta drabi huma ngebbda u bla ħajja. Dan juri f'ħafna mill-kittieba nuggas ta' esperjenza, ta' kultura u ta' taħriġ fil-kitba ta' l-essays. Izda dan ma jghoddx għall-essays ta' "Pertinax", "Red, White and Blue" u "Coeur de Malte" li għandhom stil konċiż, mexxej, maħdum bis-senġha wisq aħjar minn ta' l-oħrajn.

Il-Ġurija, wara li studjat bir-reqqa l-kwalità ta' l-essays li ntbagħtu għall-Konkors, iddikidiet li l-premijiet jingħataw kif jidher hawn taħt:

L-Ewwel Premju: Pertinax: Gużè Orlando Smith, 167, Br'tannia Street, Valletta

It-Tieni Premju jinqasam bejn: "Red, White and Blue": Gorg Stevens, 51, Triq Bormla, Raħal il-Ġdid; u "Coeur de Malte": Gużè Ghigo, Assumption House, St. Monica Str., Paola.

"Pertinax" iħaddem l-immaġinazzjoni fil-metodu u l-iżvilupp tas-sugġett. Effettivi ħafna l-introduzzjoni u l-konkluzjoni, L-awtur jidhol fil-profondità ta' sugġett, għalkemm fuq it-tema prinċipali seta' dahal f'tit aktar kmieni. Il-kelma Maltija jaf iżewwaqha u biha jagħti l-ilwien tal-fantasija li joghħbu ilu. Imma seta' kien inqas sentenzjuż.

"Coeur de Malte" għaraf b'immaġinazzjoni tajba jdahhal u jnaqqax grajjiet storiċi, għalkemm seta' jorbothom b'loġika aħjar. Certi riflessjonijiet kienu oriġinali ħafna. Seta' wera qawwa akbar fl-introduzzjoni kemm ukoll fil-konkluzjoni. L-istil hu maħdum tajjeb b'kelma sempliċi, ċara u mexxejja.

"Red, White and Blue" tana ideat maħsuba u mfisra tajjeb. Ir-rabta ta' Malta u l-Inkronazzjoni hi maqluġha bis-senġha. Izda l-awtur ma żammx dejjem is-serjeja u d-dinjità ta' l-ideat meta fit-tieni parti ta' l-essay waqa' f'enumerazzjoni ta' ċelebrazzjonijiet f'Malta.

L-istil hu tajjeb, għalkemm waqtiet niltaqghu ma' kostruzzjoni f'tit iebsa. Il-kelma hi mżewqa u mingħama.

Il-Ġurija hi tal-fehma illi f'tit huma dawk li huma mrawma biżżejjed fis-senġha tal-kitba u fil-qari ta' awturi Maltin u barranin. Biex wieħed jikteb tajjeb, jeħtieġ li jkollu studji profondi ta' letteraturi barranin u għandu jzomm dejjem f'moħħu illi mhux il-kwantità li tiswa, imma l-kwalità.